

Cena in obvladovanje tveganja

v energetskih pogodbah v Sloveniji

Dipl.-Ing. Felix Diwok

Inercomp – Neodvisni svetovalci za energetiko

Inercomp energetska svetovanje - Uvod

Ozadje

- Izkušnje na področju mednarodne trgovine z energijo že od 1998 (usposabljanje EXAA, MD za trgovske družbe v CH, D, A in "Centralni Evropi")

- Naši sodelavci so vodili bilančne skupine v A, D, F, NL, B, zaradi česar dobro poznajo podrobnosti fizičnih dobav in finan. terminskega nakupa (hedging)

Trenutne aktivnosti

- Inercomp sodeluje s strankami v A, D, CZ, H, B, CH, UK, PL, FI, SI, USA
- Detajlno poznavanje trgov in pogodb za elektriko, plin in premog ter emisijskih kuponov
- Z razumevanjem potreb proizvodnih industrij
- Z našim znanjem podpiramo člane slovenskega Gaspoolinga pri izboljšanju njihovega konkurenčnega položaja

Naša vloga

- Inercomp vas podpira pri
  - sprejemanju boljših odločitev kdaj kupiti (raziskave)
  - pridbivanju bolj poglobljenega znanja o energetskega trgu
  - zmanjšanju tveganja z optimiranjem vaše nabavne strategije
- Inercomp ne prejema denarja od nobenega dobavitelja, zato ima neodvisno in neuplivano mnenje o trgu in udeleženci na trgu
- Je na vaši strani

Naši cilji

- Znižanje stroškov v primerjavi z prejšnjo strategijo nabave
- Zmanjšanje nabavnih tveganj za velike odjemalce (industrija in trgovci)

Naš uspeh

- **5,9 TWh zemeljski plin in 3,5 TWh energije in 1,6 milijona. t CO2 na leto je nabavljenih s podporo Inercomp-a na najboljši možni način.**

INERCOMP

Independent Energy Experts.

Kaj je tveganje?

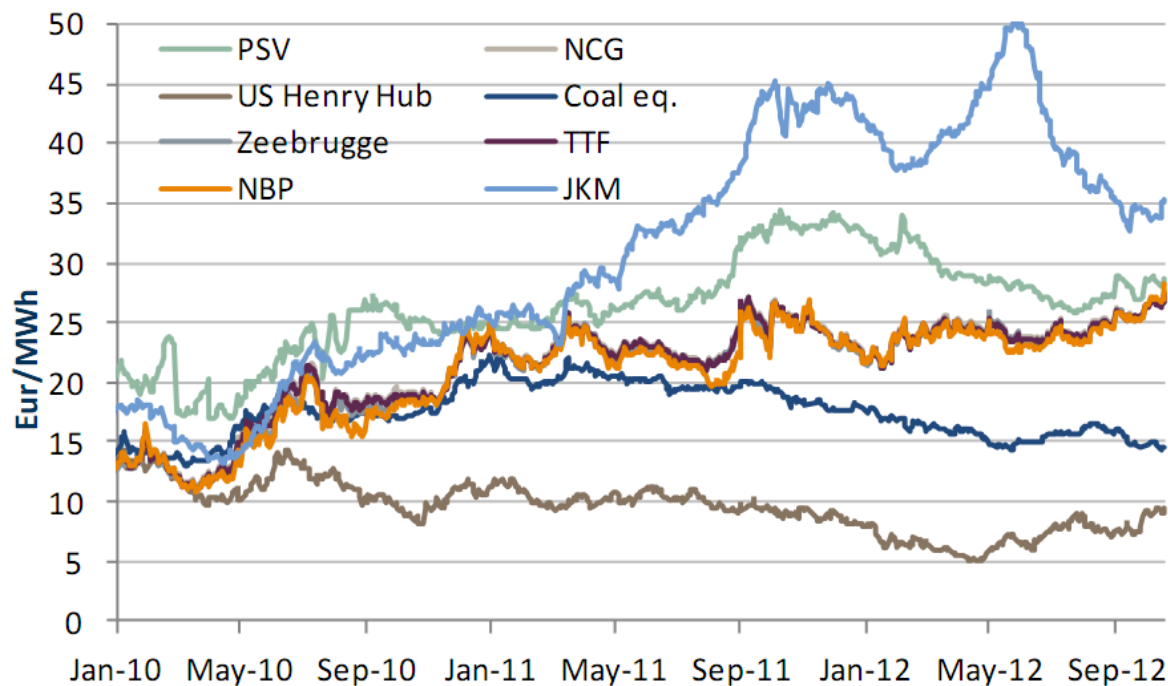

“(Izpostavljenost) možnostim izgube, poškodbi, ali drugi negativni ali nezaželeni okoliščini; Priložnost ali situacija, ki vključuje tako možnost.”

Oxfordski angleški slovar

Cene na različnih trgih

Vir: Argus; Platts, Nymex & GdF Suez Trading

- Navedene cene so cene za **standardne** dobave v EUR/MWh (za pretvorbo v slovenske ct/Sm³ deli EUR/MWh z 95,06; torej US-cena = 9/95,06 = 9,47 ct/Sm³) v obravnavanih državah. Za pretvorbo v primerljive cene slovenskih potrošnikov dodaj stroške navedene v prosojnici št. 10.

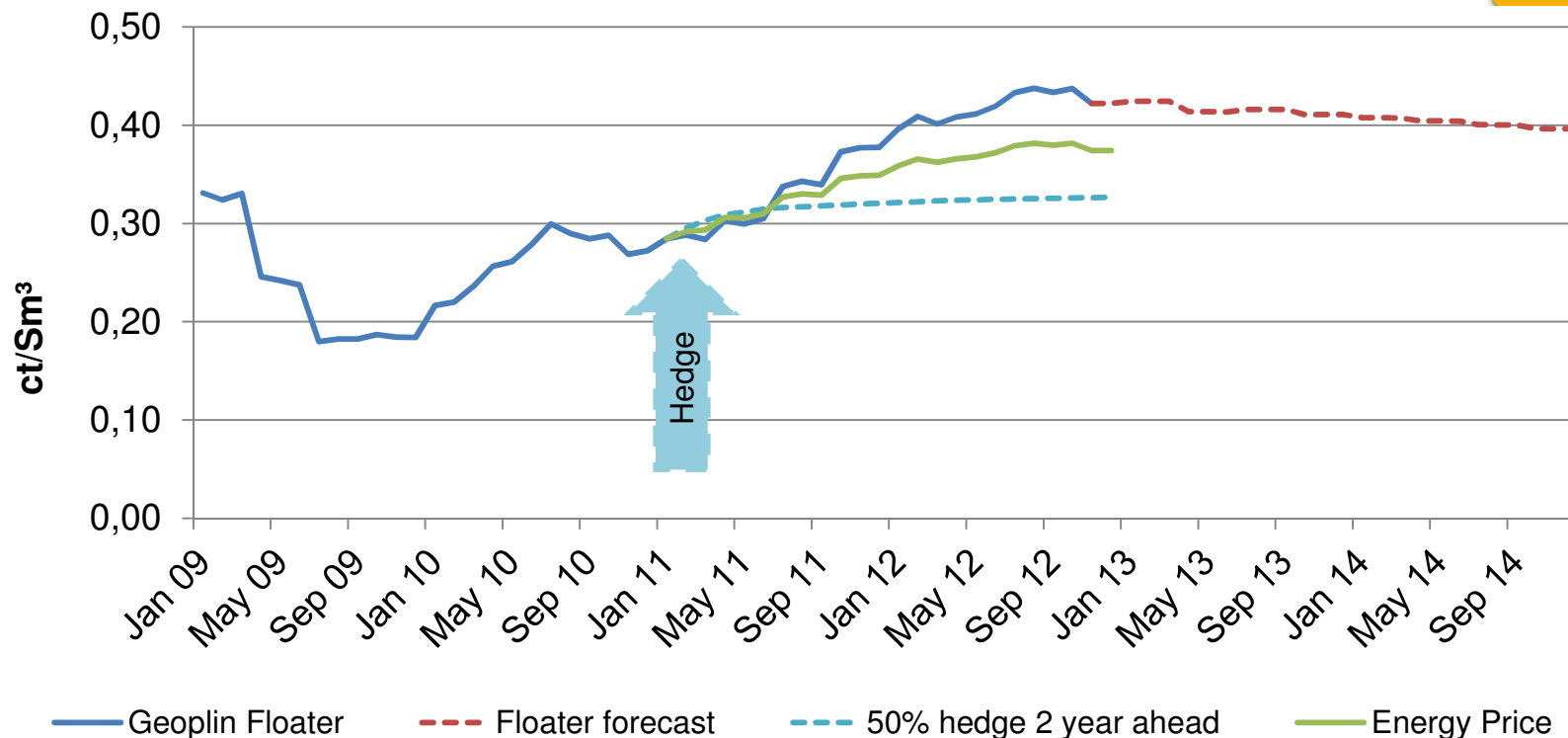

Tveganja povezana z energijo

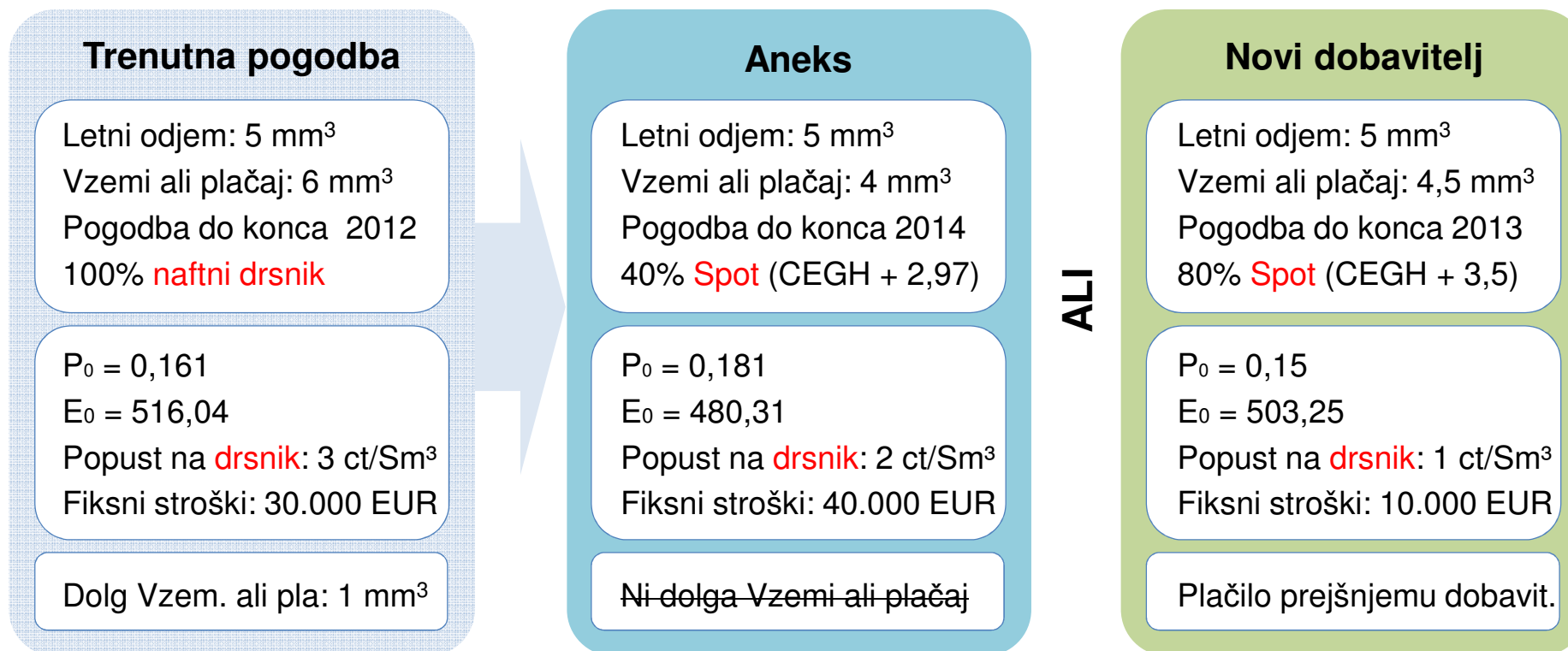
Trenutna pravna situacija (eno merilno mesto = en dobavitelj)
Prihajajoča pravna situacija (ne velja za stare pogodbe)
(Naravni) Monopol (ne bo prekinjen s strani energetskega regulatorja)
Pomanjkanje konkurence med slovenskimi dobavitelji in omejen dostop do mednarodnih dobaviteljev
Upravljalca omrežja in dobavitelja nista ločena

Cenovno tveganje pod nadzorom

- **Terminski nakup (hedging)** = Fiksira spremenljive komponent formule ali omogoča nabavo plina po fiksni ceni
- “Hedging” vašega naftnega **drsnika** vam, s pomočjo bank ali dobavitelja, omogoča fiksiranje cen in planiranje vaših stroškov. To razprši vaše cenovno tveganje in zmanjša vaš špekulativno položaj.
- Niste izpostavljeni le proti dobavitelju! “Hedging” je možen brez fizične dobave.

Vrenotenje cenovnega tveganja in stroškov

- Pogodbe za energijo so kompleksne, majhni detajli so pomembni.
- Najnižja **provizija** ni nujno najcenejša pogodba za vas.
- Ekonomske posledice aneksov in pogodb se mora ovrednotiti zaradi sprejemanja pravih odločitev in tudi jačanja vašega pogajalskega izhodišča.

Ste sposobni ovrednotiti tveganje v pogodbi?
Drugi korak: Obvladuj tveganje

Politično tveganje – cena energije

Cene za 12. november z vključenimi stroški transporta do Slovenije

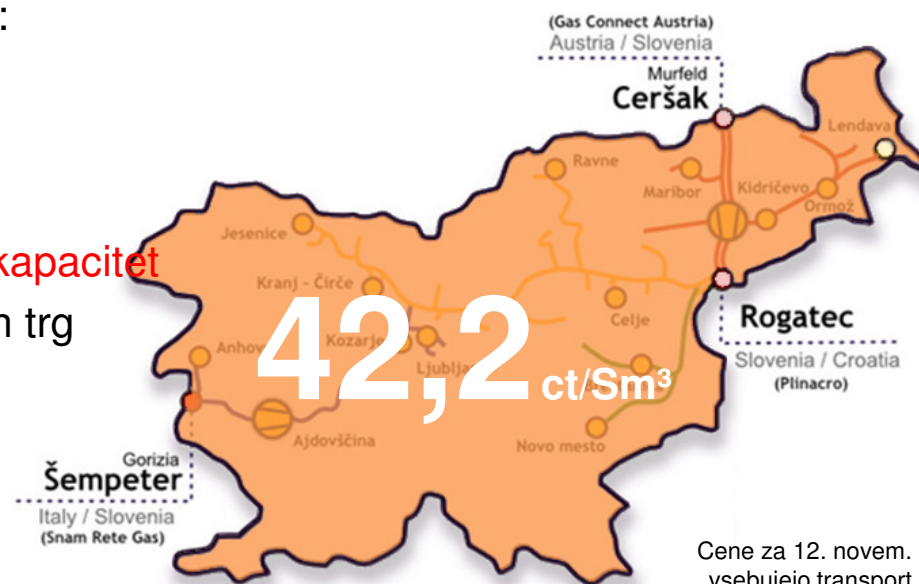

- Slovensko plinovodno omrežje je dobro povezano. Plin je na razpolago takoj za mejo po mnogo nižji ceni.
- Visoka tržna koncentracija je glavni razlog za višje cene.
- Razlogi za tržno koncentracijo
  - (1) Pravna negotovost (energetski zakon, tržna pravila)
  - (2) Tržna izključitev (dolgoročne dobavne pogodbe)

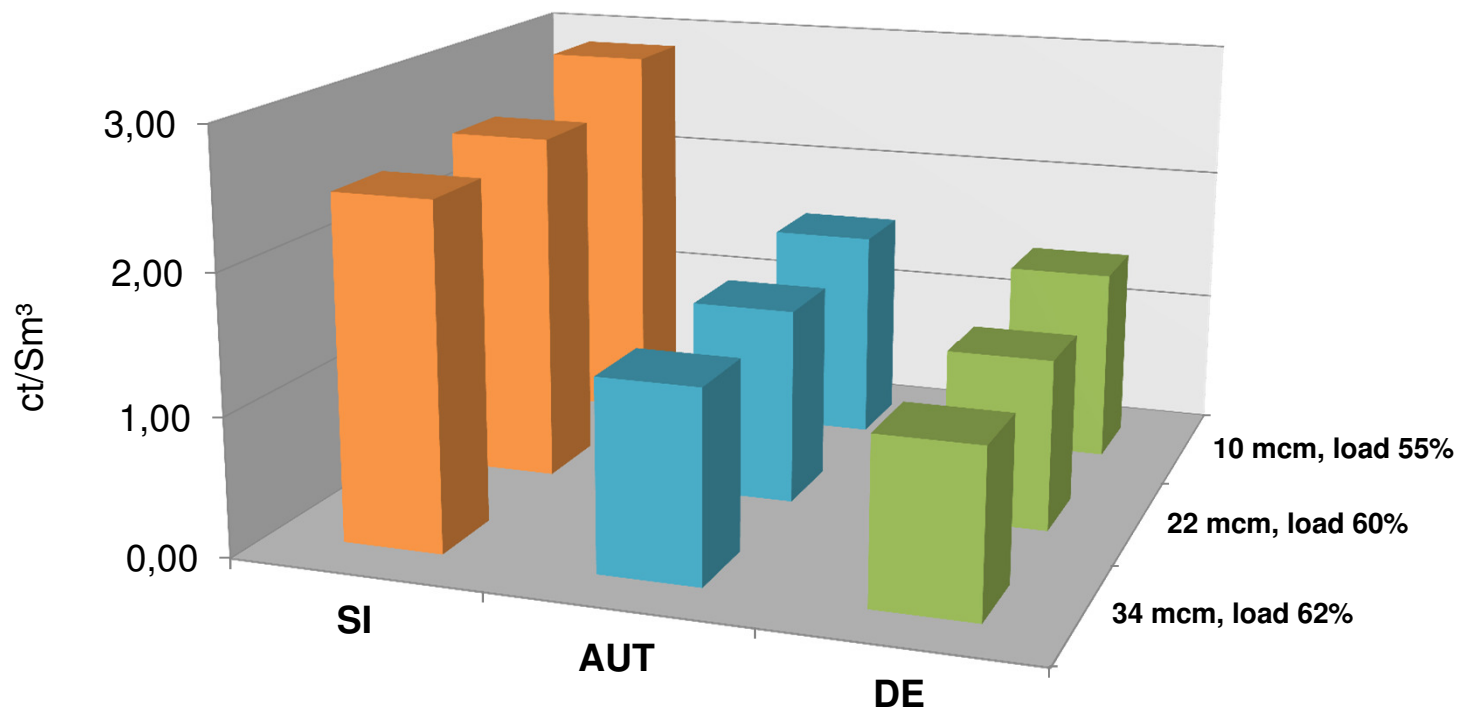
- Kaj trg potrebuje (= Gaspooling-ovi cilji):

- ✓ Konkurenčno pravno okolje
- ✓ Mere za **določanje** konkurence
- ✓ Dobava tretje strani
- ✓ **Mehanizem za dodeljevanje novih kapacitet**
- ✓ Tekoč in transparentno uravnotežen trg
- ✓ Ukinitev starih dolgoročnih pogodb

Cene za 12. novem.
vsebujejo transport

Politično tveganje – stroški omrežja

- Razlogi za visoke pristojbine za omrežje v Sloveniji so:
  - Delitev na industrijske in gospodinjne potrošnike (politični razlogi)
  - Naložbe v prenosno omrežje (tehnični razlogi)
- Stroški so močno odvisni od potrošnikovega **faktorja obremenitve** in se razlikujejo od regije do regije v AVS/NEM

Tveganja je potrebno identificirati in obvladovati

Vaši kontakti

- **Dipl.-Ing. Felix Diwok**
felix.diwok@inercomp.com
Tel.: +43 (676) 940 15 17
- **Mag. Helmut Spindler**
helmut.spindler@inercomp.com
Tel.: +43 (680) 20 50 480

Inercomp GmbH
Thimiggasse 30
A-1180 Vienna
Office: +43 (1) 470 23 22
Fax: +43 (1) 470 23 23
office@inercomp.com
<http://www.inercomp.com>

Omejitev odgovornosti

- Informacije v tem dokumentu so bili pridobljeni iz različnih virov. Vsako izraženo mnenje, se lahko spremeni brez predhodnega obvestila in ga je potrebno ocenjevati neodvisno. Nič v tem dokumentu ne predstavlja investicijskega svetovanja ali ponudbe ali posredovanja ponudbe za nakup ali prodajo **kakršnega koli** finančnega produkta. Vsi podatki vsebujejo zgolj okvirne cene in se jih ne sme uporabiti za pevrrednotenje kakršnekoli poslovno pozicije, ki jih ima **vsak** prejemnik. Inercomp ne daje nobene garancije, da podatki predstavljajo ali označujejo cene po katerih bi posli lahko bili ali so bili sklenjeni. V največjem obsegu zakona, Inercomp ne prevzema nikakršne odgovornosti in ne more in ne jamči za celovitost, natančnost, kakovost, popolnost, tržnost ali primernosti za določen namen ali zahteve za informacije ali podatke, čeprav izhaja iz malomarnosti Inercomp-a ali kako drugače. Inercomp ne prevzema nobene odgovornosti za kakršno koli neposredno, posredno ali drugo posledično škodo, ki izhaja iz uporabe podatkov iz tega dokumenta ali njihove opustitve.
- felix.diwok@inercomp.com za nadaljnja vprašanja.
- Hvala za vaše zaupanje in razpravo.